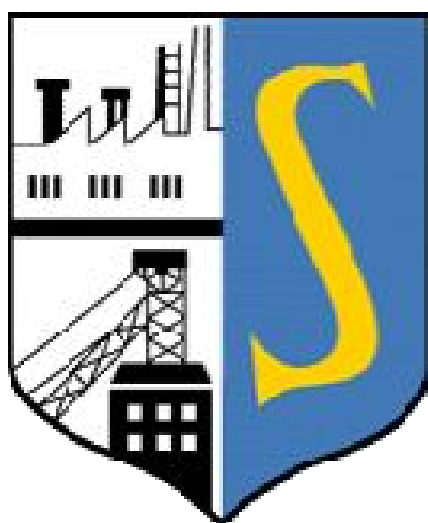

2016

Prognoza oddziaływania na środowisko

dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024”.

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy	4
1.2. Przedmiot, cel i zakres opracowania	4
2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami	5
2.1. Powiązania wnioskowanego programu z dokumentami strategicznymi i programami rangi krajowej i regionalnej	5
3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	6
4. Analiza istniejącego stanu środowiska	7
4.1. Położenie administracyjne	7
4.2. Położenie fizyczno- geograficzne	9
4.3. Istniejący stan środowiska	10
4.3.1. Wody powierzchniowe i podziemne	10
4.3.2. Wykorzystanie wód podziemnych i powierzchniowych.....	14
4.3.3. Gleby	15
4.3.4. Klimat	16
4.3.5. Surowce mineralne	16
4.3.6. Powietrze	18
4.3.7. Klimat akustyczny.....	18
4.3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne.....	20
4.3.9. Zasoby przyrodnicze	20
4.3.10. Krajobraz, zabytki.....	33
4.3.11. Dobra materialne	34
5. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu	34
6. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody	35
7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Programu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu	40
8. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych,	

średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko	41
9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Programu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów	44
10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Programu	47
11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	48
12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	49
13. Streszczenie w języku nietechnicznym.....	49
14. Literatura	53
15. Spis tabel i rysunków	54

1. Wprowadzenie

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko dla dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” (zwana dalej Prognozą) została opracowana w celu przedstawienia jej do konsultacji społecznych oraz procedury opiniowania przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach i Świętokrzyskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu.

1.1. Podstawa prawna wykonania prognozy

Obowiązek sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” wynika z przepisów prawa polskiego tj. ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016 r., poz. 353 ze zmianami). Prognoza obejmuje zakres określony w art. 51 i 52 ww. ustawy.

1.2. Przedmiot, cel i zakres opracowania

Przedmiotem opracowania jest prognoza oddziaływania na środowisko dokumentu pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” sporządzonego przez firmę Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej z siedzibą w Warszawie na zlecenie Gminy Stąporków.

Celem niniejszego opracowania jest określenie możliwych skutków środowiskowych powstałych w wyniku realizacji działań przedstawionych w ww. dokumencie. Celem prognozy jest również ocena potencjalnych skutków środowiskowych w przypadku nie przyjęcia do realizacji ww. dokumentu, a także przedstawienie ewentualnych rozwiązań, które pozwolą na zmniejszenie bądź wyeliminowanie negatywnych skutków wynikających z wprowadzenia w życie zapisów omawianego dokumentu.

Zakres powierzchniowy opracowania obejmuje teren gminy Stąporków która to zlokalizowana jest w południowej części kraju, w północnej części województwa

świętokrzyskiego, we wschodniej części powiatu koneckiego. Siedzibą gminy jest miasto Stąporków.

2. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Wnioskowanym dokumentem jest program ochrony środowiska który to stanowi jeden z narzędzi pozwalających na realizację założeń polityki ekologicznej państwa.

Celem nadrzędnym programu jest poprawa, jakości życia mieszkańców oraz wzrost atrakcyjności gmin wchodzących w skład związku dla rozwoju społeczno- gospodarczego, przy racjonalnym wykorzystaniu zasobów środowiska i ich ochronie.

2.1. Powiązania wnioskowanego programu z dokumentami strategicznymi i programami rangi krajowej i regionalnej

Wnioskowany „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” powiązana jest z następującymi dokumentami strategicznymi o randze krajowej, regionalnej:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009- 2012 z perspektywą do roku 2016;
- Program ochrony środowiska dla Województwa świętokrzyskiego na lata 2015- 2020 z perspektywą do roku 2025;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016- 2022;
- Krajowy, Wojewódzki Program Usuwania Azbestu;
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część B - strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM10 i benzo(a)piranu;
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część C - strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia ozonu;
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego -strefa świętokrzyska- ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego;
- Krajowego Programu zwiększania lesistości;
- Program wodno-środowiskowego kraju (PWŚK);

- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW);
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2023;
- Program ochrony środowiska dla powiatu koneckiego na lata 2008- 2015.

Na moment opracowywania dokumentu, okres programowania niektórych programów i polityk strategicznych wyższego szczebla jest już nieaktualny. Pomimo tego Program Ochrony Środowiska dla Gminy Stąporków odnosi się do tych dokumentów, jako kontynuacji działań w nich zawartych. Wszystkie ww. dokumenty w sposób bardziej lub mniej szczegółowy nawiązują do problematyki ochrony środowiska, wykazują potrzebę wprowadzenia działań mających za zadanie poprawę aktualnego jej stanu oraz wskazują potrzebę wdrożenia rozwiązań umożliwiających rozwój społeczny i gospodarczy przy uwzględnieniu racjonalnego wykorzystania zasobów środowiska. Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, że wnioskowany dokument tj. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” jest spójna z zapisami przytoczonych powyżej dokumentów i jest powiązana z nimi celami.

3. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Dokumentem źródłowym do opracowania niniejszej Prognozy był dokument pod nazwą „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024”.

W celu przedstawienia jak najbardziej dokładnych informacji o wszystkich elementach środowiska, wykorzystano dane literaturowe, dotyczące zarówno środowiska, jak i gospodarki realizowanej na terenie gminy Stąporków sięgnięto także po materiały Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Kielcach, Państwowego Monitoringu Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach, Urzędu Statystycznego w Kielcach. Po zebraniu wszystkich niezbędnych materiałów przystąpiono do prac studyjnych. Podczas prac używano także programów związanych z Systemem Informacji Geograficznej (GIS), za pomocą których dokonywano analiz oraz przedstawienia graficznego wyników.

Następnie dokonano analizy zależności między dokumentem „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017- 2020 z perspektywą do 2024” a innymi strategicznymi dokumentami, porównując zgodność celów w nich zawartych.

Określono siłę i charakter oddziaływań wnioskowanego dokumentu na poszczególne elementy środowiska, opisując potencjalne oddziaływania oraz przewidziano skutki, które prawdopodobnie wystąpią po odstąpieniu od realizacji planowanych obiektów.

Niniejsza prognoza została sporządzona stosownie do stanu obecnej wiedzy i metod oraz dostosowana do stopnia szczegółowości, zawartości i etapu przyjęcia projektowanego dokumentu.

4. Analiza istniejącego stanu środowiska

4.1. Położenie administracyjne

Gmina Stąporków położona jest w południowej części kraju, w północnej części województwa świętokrzyskiego, we wschodniej części powiatu koneckiego. Siedzibą gminy jest miasto Stąporków. Poniżej przedstawiamy mapy poglądowe brązujące lokalizację gminy Stąporków.

Rysunek 1 Położenie gminy Stąporków na tle granic Państwa (Źródło: dane GIS)

W skład gminy Stąporków wchodzi Miasto Stąporków i 35 sołectw. Są to: Adamek, Bień, Błaszaków, Błotnica, Boków, Czarna, Czarniecka Góra, Duraczów, Furmanów, Gosań, Grzybów, Gustawów, Hucisko, Janów, Kamienna Wola, Komorów, Kozia Wola, Krasna, Lelitków, Luta, Modrzewina, Mokra, Nadziejów, Niekłań Mały, Niekłań Wielki, Odrowąż, Pardołów, Piasek, Smarków, Świerczów, Wąglów, Wielka Wieś, Włochów, Wólka Plebańska oraz Wólka Zychowa.

4.2. Położenie fizyczno- geograficzne

Położenie geograficzne gminy wyznaczają współrzędne geograficzne (Układ współrzędnych WGS 84) określające najbardziej wysunięte: na północ ($51^{\circ} 14' 52'' \varphi N$), południe ($51^{\circ} 02' 57'' \varphi N$), wschód ($20^{\circ} 42' 18'' \lambda E$) i zachód ($20^{\circ} 27' 36'' \lambda E$) punkty.

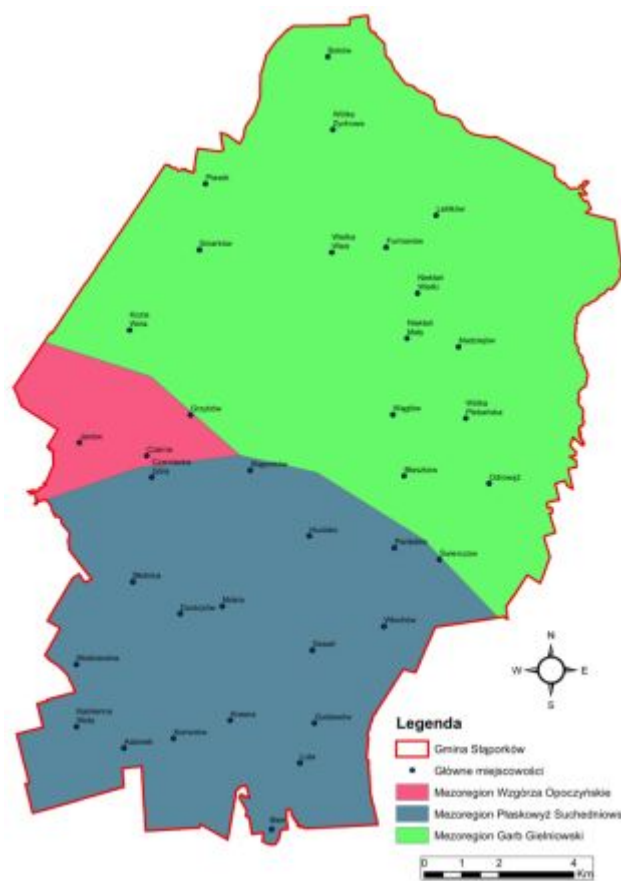
Pod względem podziału fizycznogeograficznego (Kondracki J., 1998) teren gminy Stąporków wchodzi w skład:

Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Wyżyny Polskie
Podprowincja	Wyżyna Małopolska
Makroregion	Wyżyna Kielecka
Mezoregion	Garb Gielniowski
Mezoregion	Płaskowyż Suchedniowski

oraz

Megaregion	Pozaalpejska Europa Środkowa
Prowincja	Wyżyny Polskie
Podprowincja	Wyżyna Małopolska
Makroregion	Wyżyna Przedborska
Mezoregion	Wzgórza Opoczyńskie

Poniżej prezentujemy mapę poglądową obrazującą obszary mezoregionów (wg. Kondrackiego) na tle granic gminy Stąporków.

Rysunek 4 Mezoregiony wg. Kondrackiego na tle granicy gminy Stąporków
(Źródło: Dane GIS)

4.3. Istniejący stan środowiska

4.3.1. Wody powierzchniowe i podziemne

Sieć wód powierzchniowych płynących na obszarze gminy Stąporków opiera się o Czarną Konecką i jej dopływy.

Teren gminy położony jest w większej części w obszarze zlewni rzeki Czarnej Koneckiej która to zlokalizowana jest w centralnej części omawianego obszaru. Jednak nie jest to jedyna zlewnia zlokalizowana w granicach omawianej gminy. Oprócz ww. zlewni Czarnej Koneckiej możemy wyróżnić jeszcze zlewnie rzeki Krasnej, Drzewiczki, Kamiennej, Taraski, Jabłonicy, które to odwadniają graniczne tereny gminy.

Tak jak to wspomniano powyżej rzeka Czarna Konecka jest głównym ciekim Gminy Stąporków. Jest ona najdłuższym dopływem Pilicy. Całkowita długość tej rzeki wynosi 85 km, natomiast na omawianym terenie ma długość 21,2 km. Czarna Konecka (zwana również Czarną, Czarną Maleniecką) odwadnia środkową część gminy, jej obszar źródłowy znajduje

się na północ od Lelitkowa. W górnym odcinku rzeka płynie na południe, natomiast od Wąglowa zmienia bieg na zachodni.

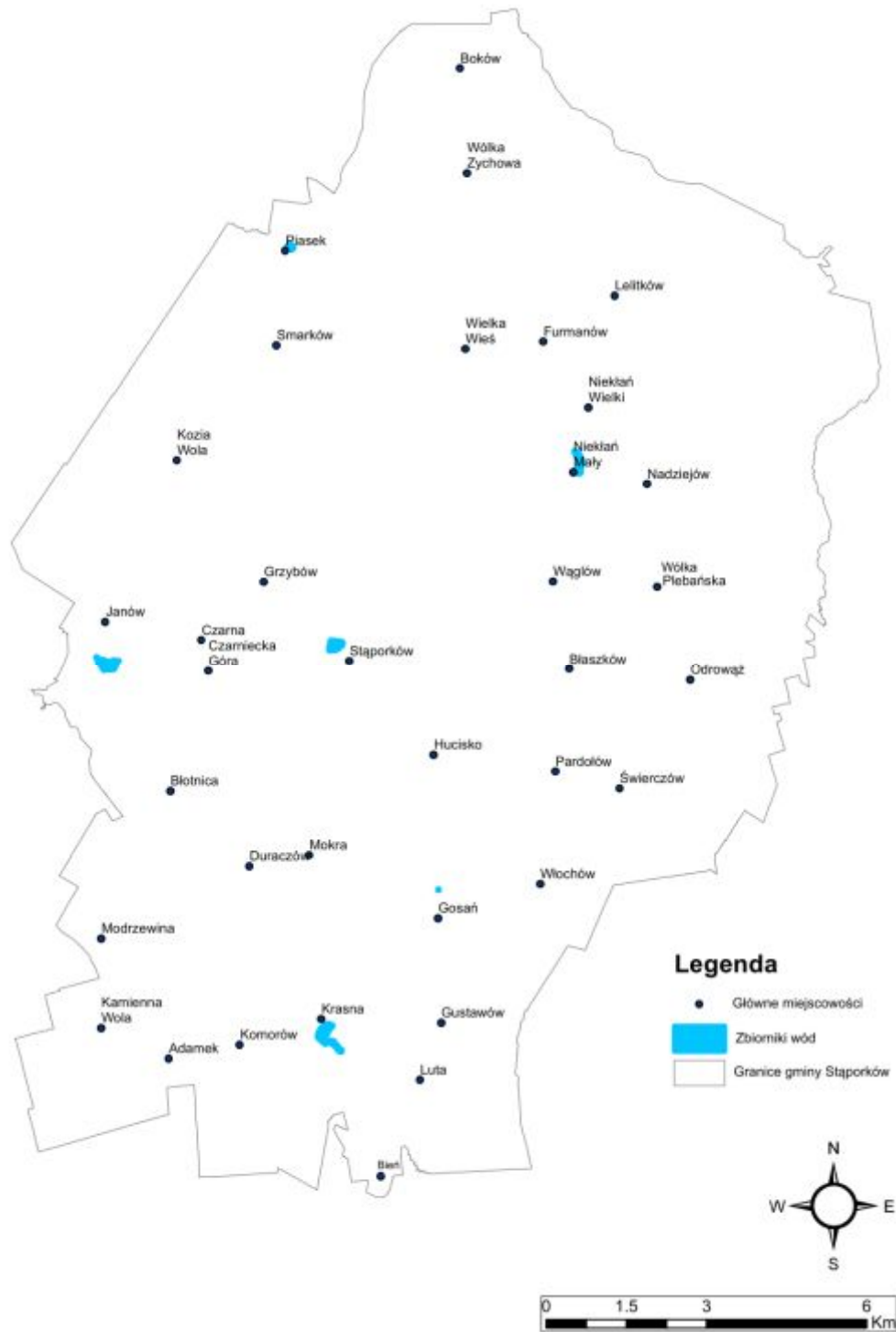
Największym dopływem Czarnej Koneckiej jest Krasna, która odwadnia południową część gminy. Rzeka ta bierze początek na Wzgórzach Kołomańskich i prowadzi wody z południowego wschodu na północny zachód. Uchodzi do Czarnej poniżej Wąsosza (tuż za granicą opisywanej gminy). Północny kraniec gminy Stąporków jest odwadniany przez Jabłonicę (dopływ Szabasówki), jej obszar źródłowy leży w rejonie Bokowa. W północno-zachodniej części badanego obszaru wypływają dwa ciek, - Młynkowska oraz Czysta. Obie rzeki prowadzą swe wody na zachód, - do Drzewiczki. Górny odcinek rzeki Kamiennej stanowi naturalną granicę gminy na odcinku blisko 6 km. Sieć rzeczna uzupełniają ponadto niewielkie bezimienne strumienie o długościach w granicach 2-4 km. Cechą charakterystyczną wszystkich wymienionych rzek jest ich wyżynny charakter, który przejawia się w dużych spadkach podłużnych koryta

W ogólnej ocenie sieć rzeczna na omawianym terenie jest dobrze i w miarę równomiernie rozwinięta. Na podstawie danych KZGW możemy stwierdzić że w granicach gminy zlokalizowanych jest 15 istotnych cieków wodnych. Poniżej prezentujemy dane obrazujące stan ilościowy i rozmieszczenie wód płynących.

L.p.	Nazwa ciek
1	Bród
2	Dopływ z Wólki Zychowej
3	Kamienna
4	Dopływ z Kałuży
5	Dopływ spod Włochowa
6	Dopływ spod Kucębowa Dolnego
7	Czarna
8	Krasna
9	Młynkowska Rzeka
10	Czysta
11	Dopływ w Koprusie
12	Dopływ z Pociechy
13	Dopływ spod Przyłogów
14	Dopływ z Piechotnej
15	Jabłonica

Tabela 1. Wykaz istotnych cieków znajdujących się w gminie Stąporków
(Źródło:KZGW)

omawianego obszaru są: zbiornik w Stąporkowie, Niekłaniu Małym, Krasnej, Janowie. Poniżej prezentujemy dane obrazujące stan ilościowy i rozmieszczenie wód stojących.

Rysunek 6 Lokalizacja największych zbiorników znajdujących się w granicach gminy Stąporków
(Źródło: KZGW)

4.3.2. Wykorzystanie wód podziemnych i powierzchniowych

Poniżej prezentujemy dane na temat zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Stąporków oraz dane na temat ujęć wód.

Dane z roku:	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca na terenie gminy Stąporków [m ³ /os.]
2011	20,6
2012	21,6
2013	19,4
2014	20,3

Tabela 2. Dane na temat zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Stąporków (dane GUS stan na lata 2010- 2014 r.)

L.p.	Nazwa ujęcia	Zasięg wodociągu (sołectwa)	Pozwolenie wodnoprawne na pobór wody [m ³ /h]	Strefy ochronne ujęcia
1	2	3	4	5
1	Czarniecka Góra	Stąporków, Czarniecka Góra, Czarna, Kozia Wola, Grzybów, Błotnica, Duraczów, Mokra, Hucisko	131,0	bezpośrednia i pośrednia
2	Gosań	Gosań, Włochów, Gustawów, Luta, Krasna, Komorów, Adamek, Kamienna Wola, Modrzewina	51,0	bezpośrednia i pośrednia
3	Smarków	Smarków	16,0	bezpośrednia i pośrednia
4	Odrawąż	Odrawąż, Błazzków, Wólka Plebańska	48,0	bezpośrednia i pośrednia
5	Pardołów	Pardołów, Świerczów	14,0	bezpośrednia
RAZEM:			260,0	

Tabela 3. Komunalne ujęcia wód podziemnych na obszarze gminy Stąporków (opracowania UG Stąporków)

4.3.4. Klimat

Według podziału Polski na dzielnice klimatyczne R. Gumińskiego opisywana gmina znajduje się w łódzkiej dzielnicy klimatycznej, która to charakteryzuje się warunkami przejściowymi pomiędzy obszarami nizin a Wyżyną Małopolską. Średnia temperatura na tym obszarze jest tylko nieznacznie niższa niż na nizinach i wynosi $-2,5^{\circ}\text{C}$ w styczniu i $17,5^{\circ}\text{C}$ w lipcu. Natomiast opady są wyższe 550- 600 mm, co jest bardziej charakterystyczne dla terenów wyżynnych. Najwyższe opady występują w lecie, najniższe na wiosnę i jesień. W ciągu roku liczba dni z opadem oscyluje w granicach 120-160. Trwała pokrywa śnieżna zaczyna się tworzyć na badanym obszarze około 16 grudnia, a zanika około 26 marca. Okres wegetacji wynosi 210–217 dni, liczba dni z przymrozkami waha się od 100–118 dni.

Kolejnym, bardzo istotnym elementem klimatu jest wiatr, czyli poziomy ruch mas powietrza pomiędzy dwoma różnymi ośrodkami barycznymi. Wiatr opisują dwie wielkości - kierunek oraz zwrot. Częstotliwość występowania poszczególnych kierunków wiatru zmienia się bardzo niewiele w okresie rocznym na badanym terenie. W ciągu całego roku zdecydowanie dominują wiatry z sektorów zachodnich. W półroczu chłodnym wiatry wieją najczęściej z sektora zachodniego i południowo-zachodniego, a w półroczu ciepłym z sektora północno-zachodniego i zachodniego. Jest to typowe zjawisko dla całej Polski Środkowej. Charakterystyczne są ruchy mas powietrza o niewielkiej prędkości, czyli do 5 m/s. Wiatry o dużych prędkościach występują średnio przez 17 dni na rok i są znamienne dla okresu zimy oraz wiosny.

Stopień nasycenia powietrza parą wodną określa wilgotność względna, wyrażona w procentach. Na badanym obszarze wartość tego wskaźnika wykazuje niewielką zmienność w skali roku. Najwyższa wilgotność, osiągająca 91% występuje w grudniu, natomiast najniższa 73% w maju. Średnia roczna wilgotność powietrza wynosi 82% i jest to stosunkowo wysoka wartość w porównaniu z obszarami sąsiednimi.

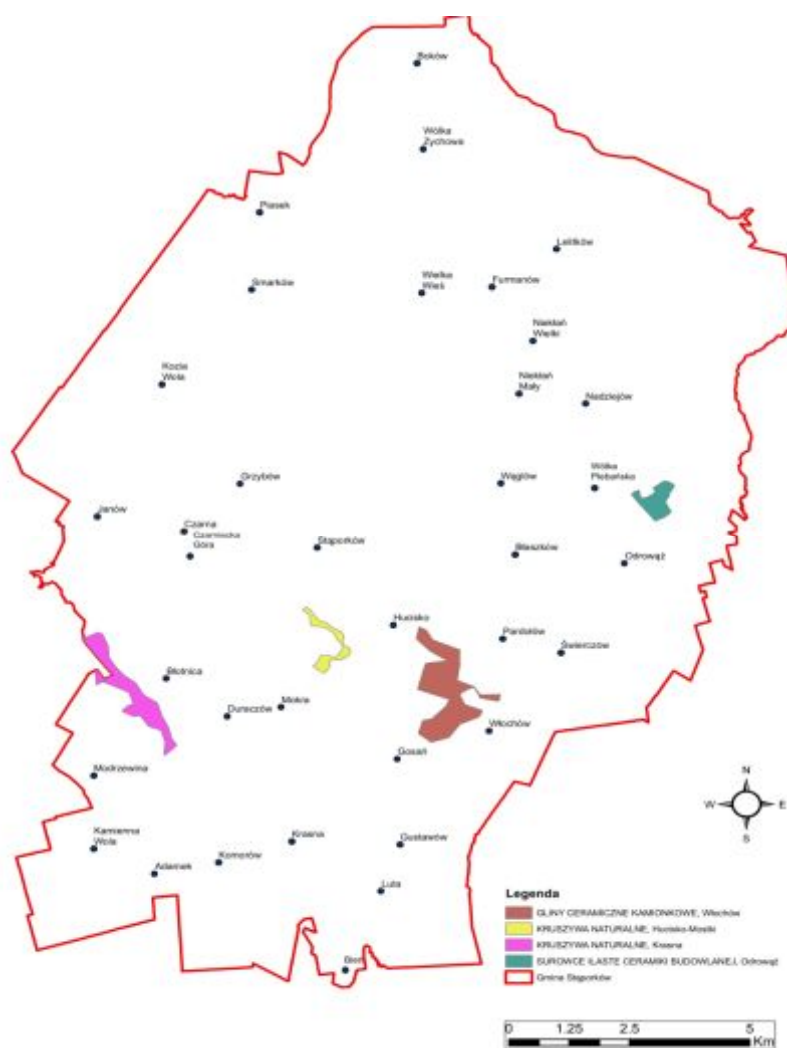
4.3.5. Surowce mineralne

Gmina Stąporków charakteryzują się przeciętną bazą surowców. Na terenie gminy znajdują się 4 udokumentowane złoża kopali, przedstawiono je w poniższej tabeli.

Lp.	Nazwa złoża	Rodzaj wydobywanego surowca	Stan zagospodarowania złoża	Zasoby [tys. t]		Wydobycie
				Geologiczne bilansowe	Przemysłowe	
1.	Włochów	Gliny ceramiczne	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	16 535	-	-
2.	Hucisko-Mostki	Kruszywa naturalne- piaski i żwiry	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	2 276	-	-
3.	Krasna	Kruszywa naturalne- piaski i żwiry	Złoże o zasobach rozpoznanych wstępnie	22 285	-	-
4.	Odrawąż	Surowce ilaste ceramiki budowlane	Złoże, z którego wydobywanie zostało zaniechane	2 888	-	-

Tabela 4 Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie gminy Stąporków

(źródło: <http://www.psh.gov.pl/>, stan na koniec 2015r.)

Rysunek 8 Lokalizacja złóż kopalin na tle granic gminy Stąporków

(Źródło: <http://www.psh.gov.pl/>)

4.3.6. Powietrze

Na terenie województwa świętokrzyskiego wyróżnia się dwie strefy oceny jakości powietrza. Są to:

- Miasto Kielce
- Strefa świętokrzyska

Gmina Stąporków położona jest na terenie strefy świętokrzyskiej. Poniżej zaprezentowana została klasyfikacja tej strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń. Dane pochodzą z roku 2015:

Lp	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona zdrowia ludzi											
			SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5	O ₃
1	miasto Kielce	PL2601	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	C	A
2	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	C	A	A	A	A	A	A	C	A	A

Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: WIOŚ w Kielcach)

Lp.	Nazwa strefy	Kod strefy	Klasa strefy dla poszczególnych zanieczyszczeń – ochrona roślin		
			NO _x	SO ₂	O ₃
1	2	3	4	5	6
1	miasto Kielce	PL2601	nie klasyfikowano		
2	strefa świętokrzyska	PL2602	A	A	A

Tabela 6 Klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: WIOŚ w Kielcach)

4.3.7. Klimat akustyczny

Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Stąporków jest transport drogowy. Na poziom hałasu drogowego ma wpływ szereg czynników związanych z ruchem pojazdów i parametrami drogi. Do najważniejszych z nich należą:

- natężenie ruchu związane bezpośrednio ze znaczeniem drogi w układzie komunikacyjnym,
- struktura ruchu (udział pojazdów ciężkich i hałaśliwych),
- średnia prędkość pojazdów i ich stan techniczny,
- płynność ruchu,

- rodzaj i stan nawierzchni.

Najpoważniejszy problem akustyczny na terenie gminy Stąporków stanowią przebiegające w obrębie zwartej zabudowy drogi przenoszące znaczny ruch pojazdów ciężarowych. W omawianej gminie taką drogą jest droga krajowa nr 42 stanowiąca główną oś komunikacyjną dla ruchu samochodowego. Na drogach o takiej randze, a także na węzłach komunikacyjnych, natężenie ruchu oraz rodzaj samochodów (duża ilość pojazdów ciężarowych) powoduje stałe i trudne do wyeliminowania pogorszenie klimatu akustycznego.

Na wzrost hałasu drogowego wpływają przede wszystkim problemy komunikacyjne, czyli nieprzystosowanie stanu technicznego dróg (parametrów i stanu nawierzchni) do występującego aktualnie natężenia ruchu i obciążenia.

Hałas drogowy jest zjawiskiem o tendencjach wzrostowych, uzależnionym od takich czynników jak:

- wskaźnik presji motoryzacji,
- gęstość sieci dróg,
- odległość terenów stale zamieszkiwanych od dróg o dużym natężeniu.

Z uwagi na wzrastającą liczbę pojazdów i zwiększające się natężenie ich ruchu można przyjąć, że na terenie gminy utrzymywać się będzie tendencja wzrostowa natężenia hałasu związanego z ruchem kołowym. Należy jednak podkreślić, że wzrost natężenia hałasu nie jest wprost proporcjonalny do wzrostu natężenia ruchu samochodowego i rośnie wolniej. Wynika to głównie z poprawy jakości użytkowanych samochodów.

Hałas przemysłowy obejmuje zarówno dźwięki emitowane przez różnego rodzaju maszyny i urządzenia, jak i część procesów technologicznych czy instalacje i wyposażenie małych zakładów rzemieślniczych i usługowych. Źródłem hałasu są również dźwięki emitowane z urządzeń obiektów handlowych oraz urządzenia nagłaśniające w lokalach rozrywkowych. Źródłem hałasu są ponadto linie przesyłowe wysokiego napięcia. Hałas powstaje także na terenie stacji elektroenergetycznych najwyższych napięć w związku ze stosowaniem sprzężarek do napędu łączników i transformatorów. Skala zagrożenia hałasem przemysłowym nie jest zbyt duża. Emisja tego typu hałasu ma zazwyczaj charakter lokalny.

Na chwilę obecną systemy doboru lokalizacji nowych inwestycji, a także potrzeba sporządzenia ocen oddziaływania na środowisko oraz kontrole i egzekucja nałożonych kar pozwalają na znaczne ograniczenie tych uciążliwości. Ponadto dla źródeł hałasu przemysłowego, ze względu na ich niewielkie rozmiary, istnieją różne możliwości techniczne ograniczenia emisji (np. stosowanie tłumików akustycznych, obudów poszczególnych

urządzeń czy zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian pomieszczeń, w których znajdują się maszyny wytwarzające hałas).

4.3.8. Promieniowanie elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne może występować zarówno w domu, jak i w miejscu pracy czy wypoczynku. Jego źródłem są m.in. stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, medyczne urządzenia diagnostyczne, urządzenia przesyłowe i gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej. Z punktu widzenia ochrony środowiska istotne znaczenie mają urządzenia radiokomunikacji rozsiwnej umieszczone w środowisku naturalnym: stacje nadawcze radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, gdyż emitują one do środowiska fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości. Znaczące źródła promieniowania elektromagnetycznego na terenie gminy Stąporków to:

- linia energetyczna najwyższego napięcia, która przebiega przez teren gminy Stąporków w centralnej części w osi wschód- zachód oraz w części wschodniej w osi północ- południe,
- bazowe stacje telefonii komórkowej, których wg. szacunków na terenie gminy znajduje się 10,
- urządzenia emitujące pole elektromagnetyczne w zakładach przemysłowych, ośrodkach medycznych, będące w dyspozycji policji i straży pożarnej, a także urządzenia mogące oddziaływać w skali domowej, np. niesprawne kuchenki mikrofalowe.

Ze względu na brak dokładnej inwentaryzacji znaczących źródeł pól elektromagnetycznych, jak i powszechnych pomiarów pól elektromagnetycznych, uniemożliwione jest dokładne określenie stopnia zagrożenia i sposobów ograniczenia uciążliwości. Dochodzi do tego zwiększona emisja promieniowania elektromagnetycznego w wyniku wzrostu zapotrzebowania na usługi radiokomunikacji która jest na chwilę obecną trudna do oszacowania.

4.3.9. Zasoby przyrodnicze

Ustawa o ochronie przyrody (t.j. Dz.U. z 2015r., poz. 1651 ze zm.) wymienia następujące formy ochrony przyrody:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo - krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Spośród wymienionych powyżej form ochrony przyrody na terenie gminy występują:

- obszary Natura 2000 (4),
- rezerваты (3),
- park krajobrazowy (1),
- obszary chronionego krajobrazu (2),
- użytki ekologiczne (1),
- pomniki przyrody (2).

Poniżej przedstawiono ich krótkie charakterystyki.

Rezerваты:

GAGATY SOŁTYKOWSKIE

Gagaty Sołtykowskie to rezerwat przyrody nieożywionej na którego terenie chronione są odsłonięcia dolnojurajskich iłów i mułków z wkładkami piaskowców, z widocznymi teksturami sedymentacyjnymi środowiska rzecznoego. O wartości przyrodniczej oraz edukacyjnej rezerwatu decyduje również fakt, że w pokładach mineralnych występuje specyficzna i rzadko spotykana bitumiczna odmiana węgla brunatnego o silnym połysku i nieuporządkowanej teksturze – tzw. gagat. Największą atrakcją ww. terenu są odkryte ślady tropów dinozaura. Według badań paleontologów ślady te należą do dużego dilofozaura.

W.w. rezerwat posiada powierzchnię 13,33 ha.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie MOŚZNiL z 25.07.1997 r. (MP Nr 56 z 1997, poz. 533). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270)

Plan ochrony został ustanowiony Zarządzeniem Nr 2/2010 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z 08.11.2010 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. Nr 298 poz. 3073) oraz Zarządzeniem nr 1/2012 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 26 stycznia 2012r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Gagaty Sołtykowskie” (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 372)

Rezerwat ten nie posiada określonych zadań ochronnych.

GÓRNA KRASNA

Górna Krasna to wodny rodzaj rezerwatu przyrody. Ww. teren stanowi największy w woj. Świętokrzyskim obszar bagien, torfowisk, turzycowisk oraz podmokłych łąk i lasów. Głównym przedmiotem ochrony rezerwatu jest zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego odcinka rzeki Krasna i fragmentu jej doliny z występującymi cennymi zbiorowiskami roślinnymi oraz chronionymi i rzadkimi gatunkami zwierząt, głównie ptaków. Na terenie rezerwatu można zobaczyć między innymi: zwierzęta – łosia, jelenia, rośliny – rosiczkę, kruszczyka błotnego (storczyka), ptaki – orlika krzykliwego, żurawia, oraz wiele gatunków ważek, motyli i pająków.

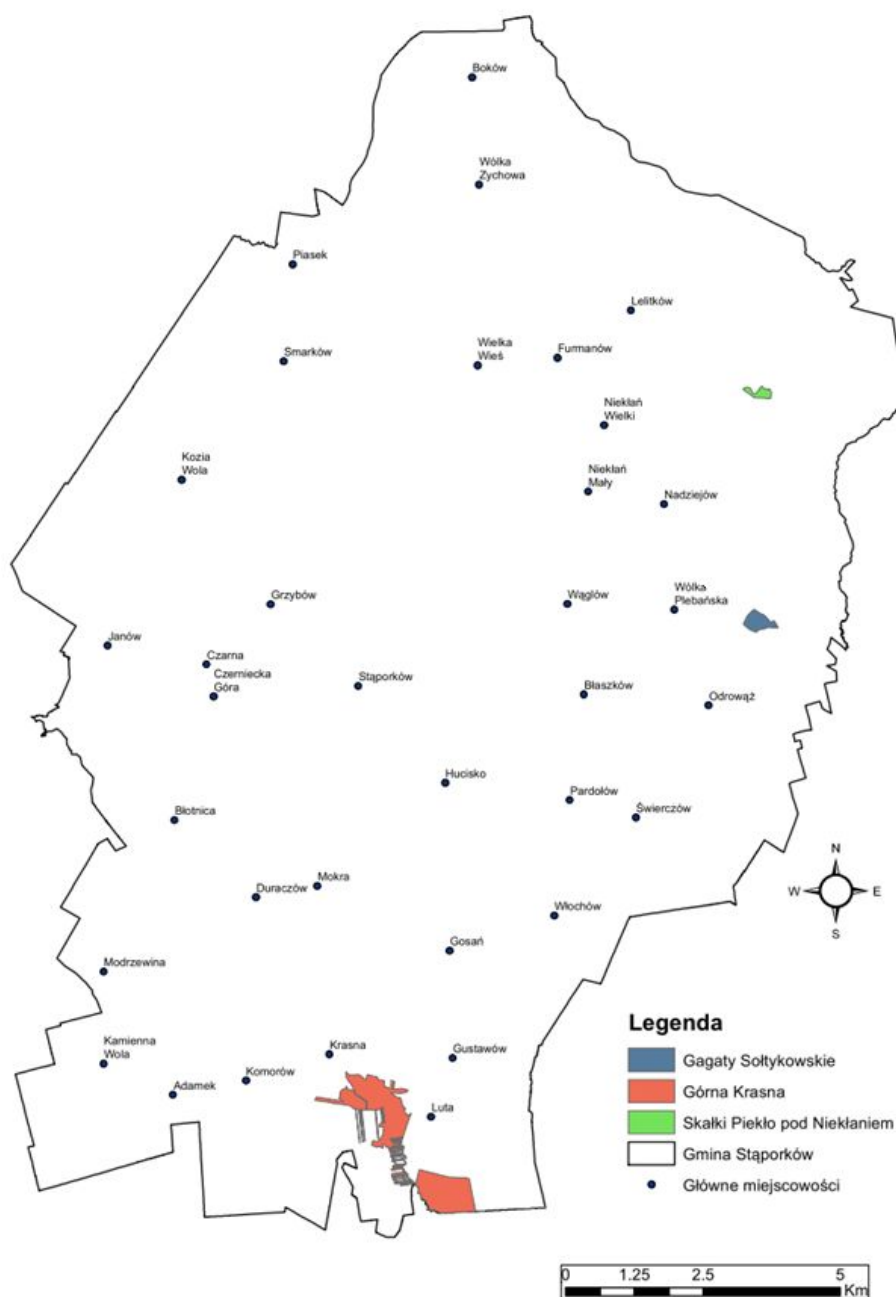
W.w. rezerwat posiada powierzchnię 413,02 ha. Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Rozp. Nr 1/2004 Woj.Świąt. z 08.01.2004 roku (Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 3 poz. 46). Rezerwat ten nie posiada zarówno planu ochrony jak i określonych zadań ochronnych.

SKAŁKI PIEKŁO POD NIEKŁANIEM

Skalki Piekło pod Niekłaniem to rezerwat przyrody nieożywionej. Osobliwością rezerwatu oraz głównym przedmiotem ochrony są okazałe wychodnie skał piaskowcowych zbudowanych z utworów ery mezozoicznej (w okresie jury i triasu). Skały powstały w strefie ciepłego morza na jego brzegu lub przybrzeżnych płycznach. Obecnie skałki mają formę ambon, grzybów, stołów, progów, wyróżniono też 3 niewielkie jaskinie. Wysokość skał dochodzi do 8 metrów. O wartości przyrodniczej rezerwatu decyduje również fakt, że w szczelinach skalnych można napotkać rzadką paproć zanokcice północną (*Asplenium Septentrionale*).

W.w. rezerwat posiada powierzchnię 6,30 ha.

Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Zarządzenie MliPD z 01.04.1959 (MP Nr 37 z 1959, poz. 170), zm. Zarządzenie MliPD z 20.10.1965 r. (MP Nr 60 z 1965 r., poz. 311). Obwieszczenie Woj. Świąt. z 15.10.2001 r. (Dz.Urz.Woj. Świąt. Nr 107 poz. 1270). Plan ochrony dla ww. obszaru został ustanowiony na 20 lat Rozp. Nr 57/2002 Woj.Świąt. z 18.11.2002 r. (Dz.Urz.Woj.Świąt. Nr 165 poz. 2058). Rezerwat ten nie posiada określonych zadań ochronnych.

Rysunek 9 Lokalizacja rezerwatów na tle granic gminy Stąporków
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce)

Parki krajobrazowe:

SUCHEDNIEWSKO-OBŁĘGORSKI PARK KRAJOBRAZOWY

Ww. obszar leży w zasięgu naturalnego występowania dębu i jesionu. Jodła, buk i jawor osiągają tutaj północne granice swych zasięgów. Kompleksy leśne Parku stanowią w Polsce główną ostoję dla modrzewia polskiego – należącego do największych osobliwości naszej flory. Bogactwem gatunkowym cechuje się roślinność runa leśnego. Na uwagę zasługują m.in.: paprocie - podrzeń żebrowiec i pióropusznik strusi, widłaki - wroniec, jałowcowaty, goździsty i splaszczony; rośliny kwiatowe - kosaciec syberyjski, goryczka wąskolistna, mieczyk dachówkowaty, pełnik europejski, rosiczka okrągłolistna, lilia złotogłów, wawrzynek wilczelyko, storczyki - buławik czerwony i mieczolistny, storczyk szerokolistny, męski i plamisty, obuwik pospolity.

Spośród zwierzyny spotkać można tu sarnę, zającą, lisa, dziką, kunę domową i leśną, borsuka, jelenia. Z gatunków awifauny występują bocian czarny, cietrzew, słonka, jastrząb. Spośród owadów spotkać można największe krajowe gatunki chrząszczy: jelonka rogacza i kozioroga dębosza.

O dużej wartości kulturowej i historycznej mogą świadczyć występujące na tym terenie liczne stanowiska oraz zabytki starożytnego, średniowiecznego i przypadającego na późniejsze okresy historyczne osadnictwa, górnictwa i hutnictwa. Specjalne miejsce zajmuje tu bogato udokumentowany kompleks przemysłu górniczo – hutniczego Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego.

W.w. rezerwat posiada powierzchnię 19 895 ha. Podstawę prawną utworzenia rezerwatu stanowi Uchwała Nr XLIX/872/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 r. w sprawie utworzenia Suchedniowsko-Oblęgorski Parku Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3147 z dn. 25.11.2014 r.). Plan ochrony dla obszaru został ustanowiony na 20 lat Rozp. Nr 57/2002 Woj.Święt. z 18.11.2002 r. (Dz.Urz.Woj.Święt. Nr 165 poz. 2058). Park krajobrazowy nie posiada planu ochrony. Na terenie otuliny parku utworzono Suchedniowsko-Oblęgorski Obszar Chronionego Krajobrazu.

Rysunek 10 Lokalizacja Parków Krajobrazowych na tle granicy gminy Stąporków
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce)

Obszary chronionego krajobrazu

KONECKO- ŁOPUSZNIĄSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Najważniejszą ekologiczną funkcją tego obszaru jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, a także funkcja klimatotwórcza i aerosanitarna oraz rekreacyjno-turystyczna. Blisko połowę jego powierzchni zajmują naturalne kompleksy leśne. Do największych należą: Lasy Koneckie i Lasy Radoszyckie. Na ww. terenie można spotkać licznych przedstawicieli fauny łownej (dziki, sarny, jelenie).

Ww. obszar posiada powierzchnię 98 287 ha

Obowiązującą podstawą prawną dla omawianej formy ochrony przyrody jest Uchwała nr XXXV/616/13 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 23 września 2013 roku

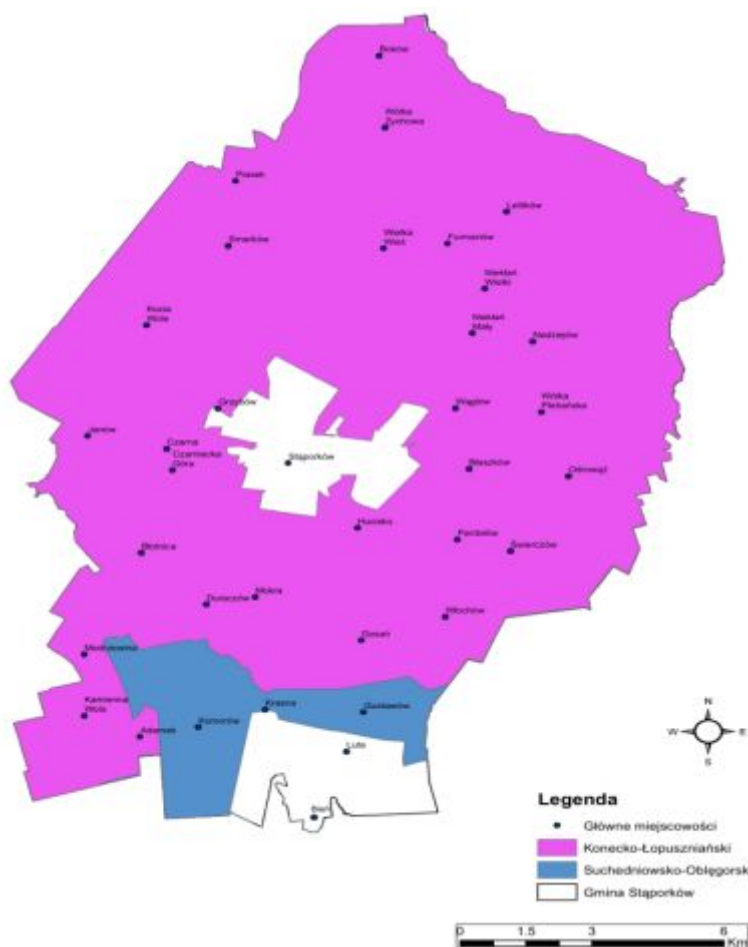
dotycząca wyznaczenia Konecko- Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Święt. poz. 3308).

SUCHEDNIEWSKO-OBŁĘGORSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU

Obszar ten stanowi otulinę Suchedniowsko - Oblęgorskiego Parku Krajobrazowego. Obejmuje tereny rolnicze gęsto zaludnione oraz obszary leśne. Park został ustanowiony w celu ochrony unikatowych zasobów przyrodniczych oraz kulturowych regionu, stanowiących pozostałości Staropolskiego Zagłębia Przemysłowego. Obszar Parku jest ważnym regionalnym węzłem hydrograficznym i terenem źródłiskowym rzek Krasnej, Bobrzy i Kamionki.

Ww. obszar posiada powierzchnię równą 27 514 ha.

Obowiązującą podstawą prawną dla omawianej formy ochrony przyrody jest Uchwała Nr XLIX/880/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 13 listopada 2014 roku w sprawie Suchedniowsko-Oblęgorskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj.Świętokrz. poz. 3154 z dnia 25.11.2014 r.).

Rysunek 11 Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na tle granic gminy Stąporków

(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce)

Obszary Natura 2000

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY DOLINA CZARNEJ

Obszar ostoi obejmuje naturalną dolinę meandrującej rzeki Czarnej Koneckiej (Malenieckiej) wraz ze starorzeczami. Obszar charakteryzuje duża różnorodność siedlisk Natura 2000, jakie zachowały się w warunkach ekstensywnego użytkowania. Dolina Czarnej uzupełnia geograficzną lukę w rozmieszczeniu obszarów chroniących dobrze zachowane zbiorowiska z włosienicznikami kształtujące się w korycie rzeki. Występują tu 3 podtypy lasów łągowych: łągi i zarośla wierzbowe, łągi olszowo-jesionowe oraz olszyny źródłiskowe. Odcinek źródłowy posiada cechy wyżynne, a dolna część doliny ma charakter nizinny. Obszar ma również istotne znaczenie dla zachowania oraz uzupełnienia obszarów chroniących interesujące siedliska nieleśne o acydofilnym charakterze. W górnym odcinku znajduje się duża liczba dobrze zachowanych torfowisk przejściowych oraz łąk trzęślicowych, gdzie występuje wiele cennych i chronionych gatunków roślin naczyniowych.

Status obszaru określony został Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.)

Ww. obszar natura 2000 posiada Plan Zadań Ochronnych który to został określony w następujących aktach prawnych:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz. 1561 z dn. 13.05.2014 r.)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 grudnia 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2015 r. poz. 257 z dn. 19.01.2015 r.)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi, Regionalnego Dyrektora Ochrony

Środowiska w Warszawie z dnia 8 kwietnia 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Czarnej PLH260015 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2016 r. poz. 1291 z dn. 15.04.2016 r.).

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY DOLINA KRASNEJ

Obszar obejmuje naturalną, silnie zabagnioną dolinę rzeki Krasnej i jej dopływów. Teren znacznie zróżnicowany pod względem warunków geomorfologicznych i sposobu użytkowania gruntu. W południowej i wschodniej części Doliny Krasnej dominują ekosystemy nieleśne: łąki, pastwiska oraz rozległe tereny mokradłowe. Rzeka Krasna na tym odcinku ma szeroką dolinę a jej spadek jest niewielki. W części północnej największą powierzchnię pokrywają ekosystem leśne (przeważają bory sosnowe). W tej części obszaru rzeka Krasna biegnie w głęboko wciętym korycie i ma charakter rzeki wyżynnej. Dolina Krasnej uważana jest na jedną z lepiej zachowanych doliny rzecznych w Krainie Świętokrzyskiej. Jest ona miejscem występowania dziewięciu chronionych siedlisk przyrodniczych. Szczególnie cenne są siedliska nieleśne, które powstały w toku ekstensywnego użytkowania i dziś stanowią o wartości przyrodniczej tego obszaru. Występujące tu płaty łąk trzęślicowych, muraw bliźniczkowych oraz torfowisk przejściowych należą do najlepiej zachowanych w regionie. Charakteryzują się one dobrym i typowym wykształceniem. Stwierdzone w granicach obszaru niewielkie płaty torfowisk zasadowych są jedynymi z nielicznych w regionie. Zachowanie tych typów siedlisk w Dolinie Krasnej jest ważnym zadaniem dla zachowania spójności sieci Natura 2000 w regionie. Stwierdzono 12 gatunków zwierząt z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej. Ostoja ma istotne znaczenie dla zachowania przelatki aurinii w Polsce.

Status obszaru określony został Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2015) 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015r.)

Ww. obszar natura 2000 posiada Plan Zadań Ochronnych który to został określony w następujących aktach prawnych:

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 25 Kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura

2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz. 1450 z dnia 29.04.2014 r.)

- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 5 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 2948 z dn. 07.11.2014 r.)
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 11 lutego 2016 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Krasnej PLH260001 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 572 z dn. 12.02.2016 r.)

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY LASY SUCHEDNIOWSKIE

Obszar obejmuje dwa pasma wzniesień - Płaskowyż Suchedniowski i Wzgórza Kołomańskie. Zbudowane są one z piaskowców dolnotriasowych, gdzieśgdzie przykrytych plejstocenijskimi piaskami i glinami. Tylko na południowych stokach Pasma Oblęgarskiego występują lessy. Łagodne pagórki i wzgórza porośnięte są lasami, zajmującymi łącznie blisko 90% powierzchni ostoi. Są to przede wszystkim lasy mieszane i bory. W obniżeniach terenu zachowały się torfowiska i wilgotne łąki. Mała liczba osad spowodowała, że tylko ok. 8% terenu zajmują użytki rolne - łąki i pola uprawne. Na obszarze ostoi znajdują się tereny źródłiskowe Krasnej, Bobrzy i Kamionki. Są tu również liczne zespoły zabytków techniki przemysłu metalurgicznego i urządzeń hydrotechnicznych. W obszarze zidentyfikowano 6 rodzajów siedlisk z pierwszego załącznika Dyrektywy Siedliskowej oraz 6 gatunków z drugiego załącznika Dyrektywy Siedliskowej. Na ww. obszarze dobrze zachował się starodrzew o naturalnym charakterze (14,5% drzewostanów w wieku powyżej 80 lat i 5,4% powyżej 100 lat). Równie ważne do podkreślenia jest to, że omawiany teren stanowi główną ostoję modrzewia polskiego *Larix polonica* w kraju (drzewa do ok. 40 m wys., w wieku ok. 300 lat, i jodły ok. 40 m wys., w wieku ok. 200 lat);

Status obszaru określony został Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2015 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.)

Ww. obszar natura 2000 posiada Plan Zadań Ochronnych który to został określony w następujących aktach prawnych:

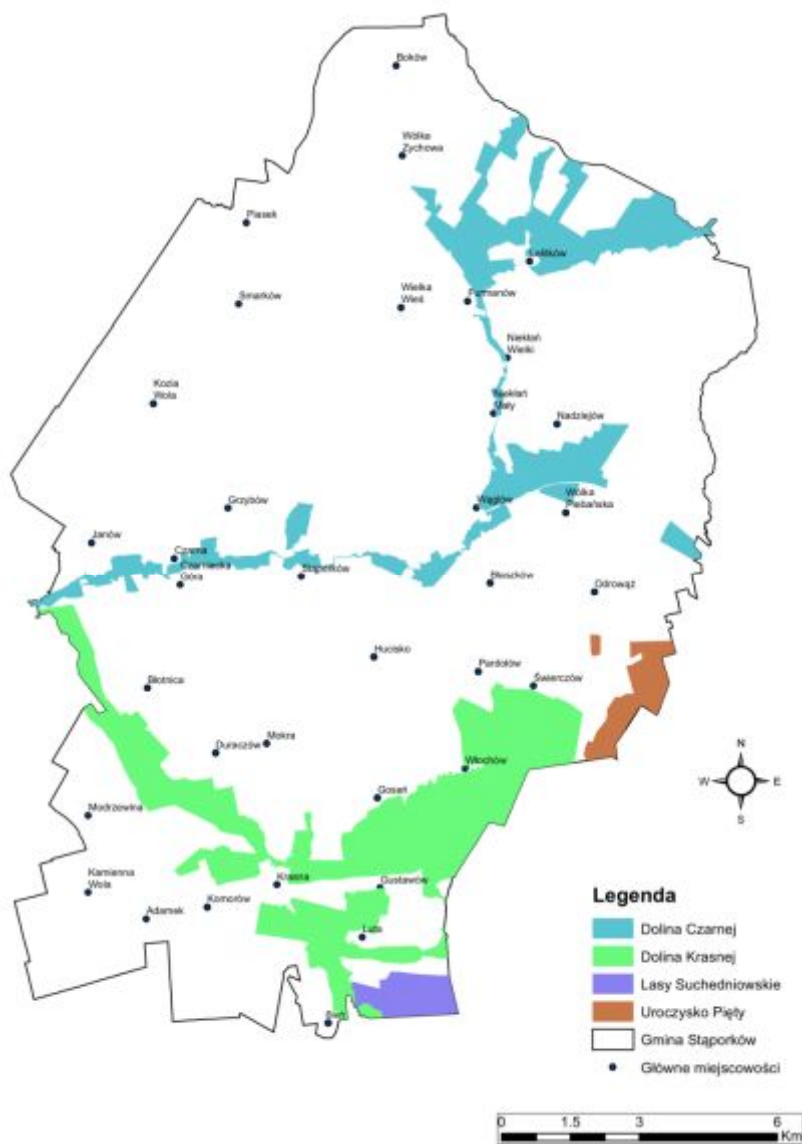
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 29 Kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz.Urz.Woj.Święt. z 2014 r. poz. 1458 z dn. 30.04.2014 r.).
- Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach z dnia 24 listopada 2014 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Lasy Suchedniowskie PLH260010 (Dz.Urz.Woj.Święt. poz. 3297 z dn. 04.12.2014 r.).

SPECJALNY OBSZAR OCHRONY UROCZYSKO PIĘTY

Jest to jeden z najpiękniejszych i najbardziej rozległych obszarów łąk i mokradeł w północnej części województwa świętokrzyskiego. Dzięki zróżnicowaniu siedliskowemu – od bagien po suche skrawki wrzosowisk na niewielkich pagórkach cechuje się niespotykaną liczbą gatunków roślin i zwierząt. Najcenniejszymi zespołami roślinnymi są: zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, torfowiska przejściowe i trzęsawiska, płaty borów i lasów w tym brzozowo – sosnowych lasów borealnych, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe oraz zachowane w nieco słabszym stanie grądy środkowoeuropejskie i subkontynentalne. Znajdują się tu jedne z najbogatszych w regionie stanowisk kosańca syberyjskiego, mieczyka dachówkowatego i pełnika europejskiego oraz licznych gatunków storczyków. Szczególne znaczenie ma występowanie gatunków flory i fauny związanych z siedliskami wilgotnymi i podmokłymi. Stwierdzono występowanie 57 gatunków motyli dziennych. Wśród nich występują tzw. gatunki naturowe – przeplata aurinia, modraszek telejus i czerwończyk nieparek oraz gatunki objęte ochroną gatunkową – paź żeglarek, modraszek bagniczek, strzępotek soplaczek. Stanowisko przeplatki aurinii jest istotne w skali kraju. Jest to ponadto ostoja rzadkich gatunków ptaków: derkacza, żurawia i bekasa kszyska oraz wielu gatunków ptaków śpiewających i drapieżnych. Zwierzynę płową reprezentują: łoś, jelen szlachetny, sarna, lisy i dziki.

Status obszaru określony został Decyzją Wykonawczą Komisji (UE) 2015/2369 z dnia 26.11.2015 r. w sprawie przyjęcia dziewiątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument C(2015 8191), (Dz. U. UE L 2015.338.34 z dn. 23.12.2015 r.)

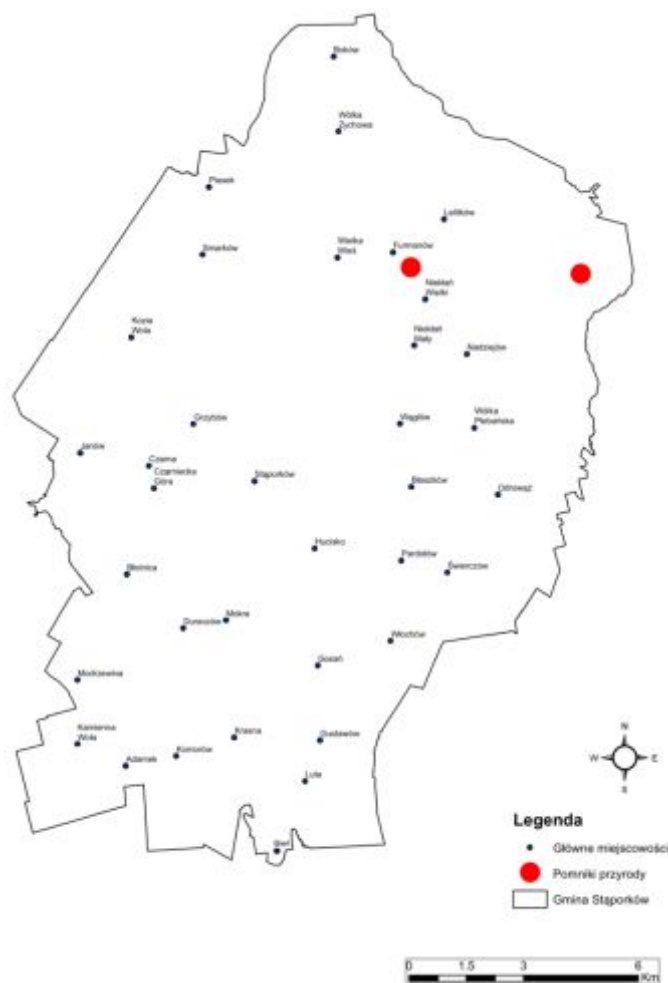
Ww. obszar natura 2000 nie posiada planu zadań ochronnych.

Rysunek 12 Lokalizacja obszarów Natura 2000 na tle granic gminy Stąporków
 (Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce)

Pomniki przyrody:

Na terenie gminy Stąporków znajdują się 2 pomników przyrody. Stanowią one drzewa pomnikowe. Poniżej prezentujemy mapę poglądową obrazującą lokalizację pomników przyrody na tle granic gminy.

Rysunek 13 Lokalizacja pomników przyrody na tle granic gminy Stąporków
(Źródło: opracowanie własne na podstawie danych RDOŚ Kielce)

Użytki ekologiczne:

Na terenie gminy Stąporków znajduje się jeden użytek ekologiczny. Stanowi on siedliska suchych wrzosowisk i zmiennowilgotnych łąk trzęślicowych. Omawiany użytek ekologiczny obejmuje dz. ewidencyjne nr. 7/1, 16/2, 233, 226, 227 zlokalizowane w obrębie Luta, Gustawów. Jego powierzchnia wynosi 10,04 ha.

Obowiązującą podstawą prawną dla ww. formy ochrony przyrody jest Rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego Nr 10/2005 z dnia 4 kwietnia 2005 r. w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego (Dz. Urz. Woj. Świętokrzyskiego z dnia 6 kwietnia 2005 r. Nr 72 poz. 964).

Poniżej prezentujemy mapę poglądową obrazującą lokalizację użytku ekologicznego na tle granic gminy.

4.3.11. Dobra materialne

Dobra materialne analizowanego obszaru to przede wszystkim dobra prywatne, w postaci zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz zabudowy zagrodowej w tym również sieć dróg, chodników, torów, infrastruktury elektroenergetycznej, wodno-kanalizacyjnej, mostowej, nadajniki telefonii komórkowej oraz Internetu, a także szereg innych obiektów użyteczności publicznej.

5. Potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu

Skala lokalna

W przypadku niezrealizowania planowanych założeń POŚ, stan środowiska przyrodniczego może ulec pogorszeniu.

Wszystkie działania przewidziane do realizacji w ramach projektu POŚ mają z założenia na celu poprawę stanu środowiska. Natomiast poprawa jakości środowiska wpłynie pozytywnie na standard życia mieszkańców i ich zdrowie.

Do potencjalnych zmian stanu środowiska w przypadku braku realizacji POŚ dla gminy należą:

- pogorszenie jakości wód powierzchniowych i podziemnych w związku z brakiem działań w kierunku poprawy jakości tych wód,
- wzrost zużycia surowców, energii, wody oraz zmniejszanie się zasobów wodnych,
- pogorszenie jakości powietrza,
- postępująca degradacja gleb,
- wzrost zagrożenia powodziowego,
- zwiększenie ilości odpadów przeznaczonych do składowania,
- utrata bioróżnorodności na terenach cennych przyrodniczo, w tym zagrożenia dla gatunków i siedlisk chronionych,
- degradacja walorów krajobrazu,
- zmniejszanie się zasobów leśnych,
- zwiększenie narażenia mieszkańców na ponadnormatywne natężenie hałasu i pól elektromagnetycznych,
- pogorszenie jakości życia mieszkańców.

Skala globalna

Nie zrealizowanie planowanych założeń POŚ ze względu na niewielki obszar omawianego terenu oraz charakter założeń mających poprawić stan i jakość środowiska, mimo negatywnych skutków w skali lokalnej, nie wpłynie na pogorszenie standardów środowiska w skali globalnej.

6. Analiza i ocena istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia projektu dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Do głównych problemów ochrony środowiska na terenie gminy należy zaliczyć:

- Niewystarczający stopień skanalizowania części gminy;
- Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska (lasów, wód, powietrza, krajobrazu) oraz gospodarowania odpadami w taki sposób aby działania nie pogłębiały dewastacji obszaru gmin;
- Niski poziom retencji wód;
- Brak odpowiednich działań zabezpieczających istniejące zbiorniki wodne przed zamulaniem i nadmiernym rozwojem glonów;
- Możliwość wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Identyfikacja zagrożeń dla obszarów chronionych występujących na terenie gminy została przedstawiona w postaci poniższej tabeli.

Tabela 7 Problemy ochrony środowiska w związku z występowaniem ustawowych form ochrony przyrody

Forma ochrony przyrody	Nazwa formy ochrony	Potencjalne zagrożenie
Rezerwaty	Gagaty	– Zaśmiecanie rezerwatu;
	Sołtykowskie	– Umyślna dewastacja obiektów objętych ochroną; – Nielegalne wydobywanie skał i minerałów; – Niekontrolowana penetracja przez ludzi rezerwatu.

Parki krajobrazowe	Górna Krasna	<ul style="list-style-type: none"> – Rozległa regulacja koryta cieku; – Zmiana stosunków wodnych; – Kłusownictwo – nielegalny połów ryb; – Niekontrolowana penetracja przez ludzi wnętrza rezerwatu.
	Skalki Piekło pod Niekłaniem	<ul style="list-style-type: none"> – Zaśmiecanie rezerwatu; – Umyślna dewastacja obiektów objętych ochroną; – Niekontrolowana penetracja przez ludzi wnętrza rezerwatu.
	Suchedniowsko-Oblęgorski Park Krajobrazowy	<ul style="list-style-type: none"> – Realizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2016r., poz. 353 ze zm.); – Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk i złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności w ramach racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej, rybackiej i łowieckiej; – Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli zmiany te nie służą ochronie przyrody lub racjonalnej gospodarce rolnej, leśnej, wodnej lub rybackiej; – Likwidowania, zasypywania i przekształcania zbiorników wodnych, starorzeczy oraz obszarów wodno– błotnych; – Prowadzenia chowu i hodowli zwierząt metodą bezściółkową. – Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia własnych gruntów rolnych; – Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają

Obszary chronionego krajobrazu	Konecko-Łopuszniański Obszar Chronionego Krajobrazu	<p>z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej lub zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; – Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; – Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka; – Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.
	Suchedniowski Oblęgorz Obszar Chronionego Krajobrazu	<ul style="list-style-type: none"> – Zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką; – Likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych; – Dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą

Pomniki przyrody Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk (SOO)		innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalna gospodarka wodna lub rybacka;
		– Likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych.
	Dotyczy wszystkich na terenie gminy	– Brak środków finansowych na objęcie tych form właściwą pielęgnacją.
	Specjalny	– Wyrąb starodrzewu i drzew dziuplastych, usuwanie martwego drewna z lasu, stosowanie zrębów zupełnych;
	Obszar Ochrony Dolina Czarnej	– Penetrowanie siedlisk przez ludzi i zwierzęta domowe oraz zabijanie ptaków nierozpoznanych może również prowadzić do niekorzystnych zmian w chronionych populacjach ptaków;
		– Zalesianie łąk, pastwisk, torfowisk oraz bagien.
	Specjalny Obszar Ochrony Dolina Krasnej	– Budowa nowych zbiorników zaporowych w dolinie Czarnej;
	– Sukcesja roślinności;	
	– Zaśmiecanie i zasypywanie starorzeczy;	
	– Eutrofizacja.	
Specjalny Obszar Ochrony Lasy Suchedniowskie	– Zanieczyszczenia powietrza,	
	– Presja turystyczna,	
	– Polowania, kłusownictwo	

	<p>Specjalny – Postępującą sukcesję;</p> <p>Obszar Ochrony – Spadek poziomu wód powierzchniowych i gruntowych;</p> <p>Uroczysko Pięty – Intensyfikację gospodarki leśnej.</p> <p>Zaprzestanie użytkowania rolniczego tj. wypasu i wykaszania najwartościowszej części uroczyska z torfowiskami i łąkami spowodowało wtórne wkraczanie zakrzewień i podrostu drzew. Spadek wód spowodowany jest następstwem zmian klimatycznych i ograniczeniem zasilania opadami atmosferycznymi. Na obszarze uroczyska znajdują się urządzenia odwadniające w postaci rowów melioracyjnych. Jest to szczególnie widoczne w zachodniej części obszaru. Brak dbałości o utrzymanie właściwego poziomu wód powoduje postępujące przesuszanie znacznych części terenu. Na to nakładają się prace melioracyjne przeprowadzone w sąsiadujących z uroczyskiem lasach, które nasiliły odpływ powierzchniowy w północnej części obszaru. Problemem są także okresowe pożary łąk i przylegających lasów, oraz szkody spowodowane koniecznością przeprowadzenia akcji gaśniczej w celu niedopuszczenia do zapalenia się torfu i przeniesienia pożaru na zabudowania miejscowości Pięty i Płaczków.</p>
<p>Użytki ekologiczne</p>	<p>Dotyczy – Niszczenia, uszkodzenia lub przekształcania obszaru;</p> <p>wszystkich – Wykonywania prac ziemnych trwale zmieniających rzeźbę</p> <p>występujących terenu;</p> <p>na terenie gminy – Uszkodzenia i zanieczyszczenia gleby;</p> <p>– Dokonywania zmian stosunków wodnych;</p> <p>– Wylewania gnojowicy, z wyjątkiem nawożenia użytkowanych gruntów rolnych;</p> <p>– Zmiany sposobu użytkowania ziemi;</p> <p>– Umyślnego zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia nor, legowisk zwierzęcych, z wyjątkiem wykonywania czynności związanych z racjonalną</p>

-
-
- gospodarką rolną, leśną i łowiecką;
 - Umieszczania tablic reklamowych.
-

Część z problemów środowiskowych, zidentyfikowanych dla ww. form ochrony przyrody terenu gminy, zostanie przynajmniej w pewnym stopniu zniwelowana wskutek działań ocenianych w niniejszej prognozie. Szczególnie perspektywicznym działaniem w kontekście wyeliminowania bądź ograniczenia przedstawionych powyżej oddziaływań jest wprowadzenie systemu cyklicznych programów edukacyjnych mającego za zadanie przedstawienie korzyści jakie niesie za sobą poszanowanie i ochrona środowiska.

7. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Programu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Tak jak już wspomniano w niniejszym dokumencie przy sporządzaniu Planu uwzględniono zapisy zawarte w następujących dokumentach strategicznych szczebla krajowego, wojewódzkiego i powiatowego:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009- 2012 z perspektywą do roku 2016.
- Program ochrony środowiska dla Województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2025.
- Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016- 2022.
- Krajowy, Wojewódzki Program Usuwania Azbestu.
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część B – strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM10 i benzo(a)piranu.
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część C – strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia ozonu.
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego -strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego.
- Krajowego Programu zwiększania lesistości.

- Program wodno-środowiskowego kraju (PWŚK).
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW).
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej.
- Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych.
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2023.
- Program ochrony środowiska dla powiatu koneckiego na lata 2008-2015.

Podsumowując, dokument pn. „Program Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017-2020” z perspektywą do 2024 jest zgodna z treściami ww. dokumentów, przede wszystkim w obrębie celów i priorytetów w działaniach.

8. Określenie, analiza i ocena przewidywanych znaczących oddziaływań na środowisko, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych, długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych, na cele i przedmiot ochrony obszaru natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko

Przedstawione w POŚ cele będą wymagały przeprowadzenia działań administracyjno-organizacyjnych oraz inwestycyjnych.

Do pierwszej grupy można zaliczyć działania gminy Stąporków w zakresie efektywnego przekazywania informacji o środowisku, egzekwowaniem zapisów prawa, oraz edukacji ekologicznej, prowadzenie szkoleń, warsztatów, wydawanie broszur o tematyce ekologicznej, wskazywanie zysków jakie niesie ekologia itp. Działania te będą generować jedynie pozytywne efekty (w dłuższej perspektywie czasu) przede wszystkim w rejonie niskiej emisji, gospodarki odpadami, środowiskowym stanie lasów, gospodarce wodnej, ściekowej, środowiskowym stanie form ochrony przyrody. W sposób bezpośredni przyczyni się to do poprawy aktualnie panujących na terenie gminy warunków życia mieszkańców, warunki bytowania roślin i zwierząt, stanu ilościowego i jakościowego wód, stanu jakościowego powietrza.

Druga grupa działań tj. inwestycyjne, będzie wymagała realizacji przedsięwzięć przede wszystkim z zakresu budowy, rozbudowy, przebudowy lub modernizacji sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków, składowisk odpadów, sieci drogowej, ochrony przeciwpowodziowej oraz termomodernizacji budynków. Ta grupa działań będzie miała dwojakie oddziaływanie.

Na etapie realizacji przedsięwzięć z ww. grupy będą powstawały oddziaływania w zakresie negatywnym tj.:

- emisji hałasu wywołanego użyciem sprzętu mechanicznego,
- emisji zanieczyszczeń gazowych przede wszystkim związanych z pracą silników spalinowych,
- potencjalnej emisji zanieczyszczeń płynnych powstałych w wyniku korzystania z niesprawnych maszyn i urządzeń (w tym również awarii sprzętu) bądź zastosowania nieodpowiednich materiałów,
- płoszeniem zwierząt, którego źródłem będzie wyżej wspomniany hałas jak i zmożona penetracja terenu,
- zmiany stosunków wodnych w otoczeniu miejsca prac związku z prowadzeniem wielkoobszarowych głębokich wykopów, niwelacji terenu lub jego podnoszenie,
- zmiany w odprowadzaniu wód oraz jej spływie, co może prowadzić m.in. do podtopień okolicznych terenów,
- zmiany w strukturze i stanie gleby i powierzchni terenu,
- zmiany aktualnych warunków bytowania zwierząt i roślin,
- niecelowe straty w populacji zwierząt i roślin,
- negatywne oddziaływania na formy ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000.

Ww. oddziaływania przyczynią się w sposób pośredni i bezpośredni do okresowego pogorszenia aktualnie panujących warunków środowiskowych a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Należy zaznaczyć, że te negatywne oddziaływania etapu realizacji przedsięwzięć wchodzących w skład działań inwestycyjnych w większości będą miały charakter krótkotrwały, lokalny i ustąpią wraz z zakończeniem inwestycji. A każde z tych przedsięwzięć będzie rozpatrywane indywidualnie po określeniu ich parametrów oraz

lokalizacji na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Nadmieniamy, że doprecyzowane przedsięwzięcia będą obejmowały szereg czynników ograniczających natężenie jak i zasięg oddziaływania.

Na etapie eksploatacji przedsięwzięć z ww. grupy będą powstawały oddziaływania w zakresie pozytywnym tj.:

- ograniczeniem oddziaływania na klimat akustyczny, przede wszystkim w związku z rozładowaniem ruchu samochodowego w okolicach siedzib ludzkich poprzez budowę nowych dróg i obwodnic oraz przebudowę i modernizację istniejących,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń gazowych poprzez termomodernizacje budynków wraz z wymianą kotłowni oraz propagowanie ekologicznego transportu. Docieplenie budynków oraz wymiana starych kotłowni znacząco obniży ilość zanieczyszczeń przedostających się do powietrza w ramach, tzw. niskiej emisji. Realizacja ciągów pieszo- rowerowych przyczyni się do redukcji zanieczyszczeń wynikających z pracy silników spalinowych,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń ciekłych poprzez budowę, rozbudowę, przebudowę lub modernizację sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków oraz budowę przydomowych szamb,
- ograniczenie oddziaływania na grunt, powierzchnie terenu, krajobraz terenów zdegradowanych oraz dzikich wysypisk. Rekultywacja pozwoli na odzyskanie ich dla celów rolniczych lub leśnych,
- ograniczenie niebezpieczeństw związanych z utratą zdrowia, oraz życia poprzez realizację przedsięwzięć z zakresu ochrony przeciwpowodziowej oraz gospodarowania azbestem.

Ww. oddziaływania przyczynią się w sposób pośredni i bezpośredni do długoterminowej poprawy aktualnie panujących warunków środowiskowych, warunków panujących na obszarach Natura 2000 a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne.

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić że zapisy POŚ spowodują, w perspektywie długoterminowej, redukcję zanieczyszczeń przedostających się do środowiska co znacząco poprawi jego jakość oraz komfort życia mieszkańców.

Nie ma podstaw do stwierdzenia, że zapisy POŚ, w dłuższej perspektywie czasowej, będą miały negatywny wpływ na środowisko.

8.1. Oddziaływanie skumulowane

Oddziaływania skumulowane występować będą w przypadku realizacji działań inwestycyjnych i można podzielić je na kumulowanie się oddziaływań etapu realizacji i eksploatacji.

Na etapie realizacji może dojść do oddziaływań skumulowanych wskutek realizacji różnych obiektów i działań inwestycyjnych w jednym czasie, w bliskiej odległości. Aktualnie brak jest szczegółowych informacji pozwalających wykluczyć bądź potwierdzić możliwości wystąpienia tego typu oddziaływania. Jednak można stwierdzić że w przypadku podjęcia etapowości realizacji zamierzeń inwestycyjnych prawdopodobieństwo ich wystąpienia będzie ograniczone.

Na chwilę obecną ostateczna ocena możliwości kumulowania się oddziaływań powstałych na etapie eksploatacji/ użytkowania obiektów bądź przedsięwzięć jest niemożliwa do przeprowadzenia, przede wszystkim ze względu na aktualny wstępny, koncepcyjny etap ich realizacji. Możemy jednak stwierdzić że tak jak to opisano powyżej, istnieją działania mogące ograniczyć bądź wyeliminować to prawdopodobieństwo np. poprzez odpowiedni dobór parametrów pracy nowopowstałych inwestycji, wprowadzenie modyfikacji zakresu inwestycji itp.

9. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektu Programu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów

W niniejszej dokumentacji przedstawione zostały działania, które mogą wywołać zarówno skutki pozytywne jak i negatywne dla środowiska. Realizacja części przedsięwzięć wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla której uzyskania konieczne jest opracowanie karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a w niektórych przypadkach również przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej. W trakcie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko tj.:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z POŚ oraz zasadami ochrony środowiska,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach prawnych,
- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne),
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska,
- cykliczne działania edukacyjne dla społeczeństwa.

Potencjalne negatywne oddziaływanie działań inwestycyjnych na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ wielkość wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko. Ponadto prawidłowy projekt, uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji, także pozwoli istotnie ograniczyć te oddziaływania. Do ogólnych działań ograniczających potencjalnie negatywne oddziaływanie należą:

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych,
- dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu zwierząt,
- selektywne gromadzenie powstających odpadów oraz przekazywanie ich uprawnionym firmom do unieszkodliwienia lub odzysku,
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych,
- maskowanie elementów dyszarmijnych dla krajobrazu,
- prowadzenie konsultacji ze społecznością lokalną w celu uniknięcia konfliktów społecznych.

Do działań realizowanych w ramach Programu które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej (tj. wodociągi, kanalizacja sanitarna), modernizacja dróg gminnych, inwestycje w zakresie gospodarki odpadami. Są to inwestycje, które na obecnym etapie można uznać za wymagające lub mogące wymagać raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko (według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 71).

Należy zaznaczyć, że jest to jedynie wstępna, bardzo ogólna kwalifikacja przedsięwzięć do procedury oceny oddziaływania na środowisko, natomiast szczegółowe kwalifikowanie należy prowadzić na etapie projektowania i realizacji przedsięwzięć.

W przypadku, gdy całkowite uniknięcie danego oddziaływania jest niemożliwe i istnieje niebezpieczeństwo nieodwracalnego zniszczenia szczególnie cennych elementów przyrody, konieczne jest podjęcie odpowiednio wcześniej działań kompensacyjnych. Należy m.in. zapewnić odtworzenie zniszczonych siedlisk w miejscach zastępczych, sztuczne zasilanie osłabionych populacji; tworzenie alternatywnych połączeń przyrodniczych i różnorodnych tras migracji zwierząt. Niemniej na obecnym etapie nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych realizacją planu i programu, które wymagałyby kompensacji.

Przy realizacji poszczególnych rozwiązań należy szczegółowo przebadać już konkretne przedsięwzięcia pod kątem ich oddziaływania na środowisko. W wyniku tej analizy, koniecznym może okazać się podjęcie odpowiednich działań zapobiegawczych bądź nawet kompensacyjnych, np.:

- translokacje populacji gatunków podlegających ochronie prawnej i zagrożonych w siedliska zastępcze, jeśli nie istnieje racjonalny sposób na ich zachowanie *in situ*,
- stosowanie nasadzeń kompensacyjnych w przypadku konieczności likwidacji fragmentów zakrzewień lub zadrzewień w dolinach rzecznych,
- budowa niewielkich zbiorników w dolinach rzecznych jako imitacji starorzeczy (w przypadku konieczności likwidacji naturalnych starorzeczy w związku z budową obwodnic, obwałowań, czy innych prac hydrotechnicznych),
- przeznaczanie jak największej powierzchni rekultywowanych wyrobisk czy innych terenów pod naturalną sukcesję, w umownym „ekologicznym” kierunku rekultywacji.

Szczególną uwagę należy zwrócić na prace związane z termomodernizacją budynków oraz działania związane z usuwaniem azbestu gdyż mogą stanowić zagrożenie dla chronionej

fauny. Należy pamiętać iż otwory wentylacyjne, szczeliny, zagłębienia w elewacji, przestrzeń stropodachów budynków itp. mogą stanowić siedlisko chronionych gatunków zwierząt np. jerzyka (*Apus apus*), wróbla (*Passer domesticus*), czy też nietoperzy, oraz że wszelkie prace ograniczające dostęp ptaków bądź nietoperzy objętych ochroną gatunkową do miejsc ich regularnego przebywania, rozrodu, zimowania należy traktować jako niszczenie ich siedlisk, co jest działaniem niezgodnym z prawem.

Jak podaje Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska „przed rozpoczęciem prac remontowych zarządca powinien wykonać ekspertyzę przyrodniczą stwierdzającą obecność lub brak chronionych gatunków ptaków i nietoperzy w danym obiekcie budowlanym”. Ekspertyzę tą może wykonać osoba fizyczna, merytorycznie związana z ornitologią i chiropterologią. Jeżeli w ramach ww. ekspertyzy zostanie stwierdzone występowanie gatunków chronionych, termin i sposób wykonania prac należy dostosować do ich okresów lęgowych. W przypadku konieczności zniszczenia podczas prac realizacyjnych siedlisk ptaków lub ssaków objętych ochroną, należy uzyskać zezwolenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Kielcach, przy jednoczesnym zapewnieniu zastępczych miejsc lęgowych, np. poprzez zawieszenie budek lęgowych dla ptaków i budek lub schronów dla nietoperzy.

Przy uzyskiwaniu ww. zezwolenia należy wystąpić do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska z odpowiednim wnioskiem (dostępnym w siedzibie RDOŚ Kielce lub na stronie internetowej) z odpowiednim wyprzedzeniem czasowym – zbyt późne rozpoczęcie formalności może uniemożliwić przeprowadzenie prac w zaplanowanym czasie.

Nie zastosowanie się do przedstawionej procedury może być przyczyną wstrzymania prac oraz ewentualną koniecznością poniesienia kary, którą w takich przypadkach stanowi grzywna a nawet areszt.

10. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projekcie Programu

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach POŚ ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Ponadto prognoza ta ma charakter strategiczny i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia

rozwiązań alternatywnych dla poszczególnych działań, nie są znane dokładne parametry planowanych działań zarówno które będą realizowane w ramach wdrażania POŚ jak i realizowanych w przyszłości przez inne podmioty. Stąd nie jest możliwe zaproponowanie racjonalnych, alternatywnych rozwiązań.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnej chłonności środowiska lub też od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych, dlatego przy budowie tj. na etapie projektowania nowych inwestycji takich jak: drogi, kanalizacja itp. należy rozważyć kilka wariantów tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Warianty alternatywne mogą być rozpatrywane pod względem: lokalizacji, konstrukcji i technologii, organizacji czy też nie podjęcia realizacji przedsięwzięcia.

Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać również wariant niezrealizowania inwestycji tzw. wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

11. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Przyjmuje się, że metody analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania będą odpowiadały postanowieniom art. 18, ust. 2 ustawy Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2016 r., poz. 673 ze zm.). Na podstawie tego artykułu organ wykonawczy gminy Stąporków zobowiązany jest do sporządzania, co 2 lata raportu z wykonania Programu ochrony środowiska i przedstawienia go Radzie Miejskiej. Analiza ta powinna zawierać ocenę:

- stopnia wykonania określonych zadań,
- stopnia realizacji przyjętych celów,
- rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i zadaniami, a ich wykonaniem oraz analizę tych rozbieżności.

Dla prawidłowej oceny realizacji Programu należy opierać się na wskaźnikach stanu środowiska i zmianach w aktualnie zachodzącej presji na środowisko.

12. Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Biorąc pod uwagę lokalizację gminy Stąporków w stosunku do granic kraju nie przewiduje się oddziaływania transgranicznego na środowisko. Z powodu znacznej odległości tj. ok. 200 km od granicy państwa, nie jest możliwe wystąpienie możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko, odległość ta znacznie przekracza bowiem zasięg oddziaływania planowanych założeń POŚ.

W związku z powyższym można jednoznacznie stwierdzić brak możliwości wystąpienia transgranicznego oddziaływania na środowisko.

13. Streszczenie w języku nietechnicznym

Prognoza oddziaływania na środowisko do projektu „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017-2020” z perspektywą do 2024 wykonana została zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016r., poz. 353 ze zm.).

Celem prognozy jest identyfikacja potencjalnych oddziaływań skutków wykonania „Programu Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017-2020” z perspektywą do 2024 na środowisko i stwierdzenie czy realizacja proponowanych zadań sprzyjać będzie ochronie środowiska i zrównoważonemu rozwojowi gminy Stąporków.

Analiza celów ustanowionych w Programie wykazała, że są zgodne i realizują cele środowiskowe wyznaczone w dokumentach krajowego, wojewódzkiego oraz powiatowego szczebla tj.:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009- 2012 z perspektywą do roku 2016;
- Program ochrony środowiska dla Województwa świętokrzyskiego na lata 2015-2020 z perspektywą do roku 2025;
- Plan gospodarki odpadami dla województwa świętokrzyskiego 2016- 2022;
- Krajowy, Wojewódzki Program Usuwania Azbestu;
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część B - strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia pyłu PM10 i benzo(a)piranu;
- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego: Część C - strefa świętokrzyska ze względu na przekroczenia ozonu;

- Program ochrony powietrza dla województwa świętokrzyskiego -strefa świętokrzyska- ze względu na przekroczenia pyłu PM_{2,5} wraz z Planem Działań Krótkoterminowych;
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego;
- Krajowego Programu zwiększania lesistości;
- Program wodno-środowiskowego kraju (PWŚK);
- Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (PGW);
- Narodowy Program Rozwoju Gospodarki Niskoemisyjnej;
- Krajowy Plan Działania w zakresie Energii ze Źródeł Odnawialnych;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2023;
- Program ochrony środowiska dla powiatu koneckiego na lata 2008-2015.

Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu związane są z zasobami przyrodniczymi, zanieczyszczeniem powietrza oraz zagrożeniem wód powierzchniowych i podziemnych. Kluczowymi aspektami ochrony środowiska na terenie gminy są:

- Niewystarczający stopień skanalizowania części gminy;
- Niewystarczająca świadomość ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zrównoważonego korzystania z zasobów środowiska (lasów, wód, powietrza, krajobrazu) oraz gospodarowania odpadami w taki sposób aby działania nie pogłębiały dewastacji obszaru gmin;
- Niski poziom retencji wód;
- Brak odpowiednich działań zabezpieczających istniejące zbiorniki wodne przed zamulaniem i nadmiernym rozwojem glonów;
- Możliwość wystąpienia poważnej awarii przemysłowej.

Wskazane problemy środowiskowe na terenie gminy znajdują rozwiązanie w ramach zaproponowanych w projekcie POŚ zadań. Natomiast w Prognozie przeanalizowano możliwy wpływ tych zadań na poszczególne elementy środowiska, dziedzictwo kulturowe oraz zdrowie ludzi.

W niniejszej dokumentacji przedstawione zostały działania, które mogą wywołać zarówno skutki pozytywne jak i negatywne dla środowiska.

Z racji położenia gminy Stąporków realizacja Programu Ochrony Środowiska nie pociągnie za sobą transgranicznego oddziaływania na środowisko. Do pierwszej grupy można zaliczyć działania gminy w zakresie efektywnego przekazywania informacji o środowisku, egzekwowaniem zapisów prawa, oraz edukacji ekologicznej, prowadzenie szkoleń, warsztatów, wydawanie broszur o tematyce ekologicznej, wskazywanie zysków jakie niesie ekologia itp. Działania te będą generować jedynie pozytywne efekty (w dłuższej perspektywie czasu) przede wszystkim w rejonie niskiej emisji, gospodarki odpadami, środowiskowym stanie lasów, gospodarce wodnej i ściekowej.

Druga grupa działań tj. inwestycyjne będzie wymagała realizacji przedsięwzięć przede wszystkim z zakresu budowy, rozbudowy, przebudowy lub modernizacji sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, oczyszczalni ścieków, instalacji gromadzących i przetwarzających odpady, sieci drogowej, oraz termomodernizacji budynków. Ta grupa działań będzie miała dwojakie oddziaływania zarówno negatywne jak i pozytywne.

W ogólnej ocenie proponowane w ramach Programu Ochrony Środowiska działania mają pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Rozwiązania alternatywne dla przedsięwzięć poprawiających walory środowiskowe nie mają uzasadnienia zarówno z formalnego jak i ekologicznego punktu widzenia. Stąd nie jest możliwe zaproponowanie racjonalnych, alternatywnych rozwiązań.

Realizacja części przedstawionych w mniejszym dokumencie działań wymagać będzie uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, dla której uzyskania konieczne jest opracowanie karty informacyjnej przedsięwzięcia i raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, a także w razie potrzeby przeprowadzenia kompensacji przyrodniczej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.

W trakcie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska należy podjąć przede wszystkim środki zapobiegające oraz ograniczające prawdopodobnie negatywne oddziaływanie na środowisko tj.:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z POŚ oraz zasadami ochrony środowiska,
- egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminie oraz w przepisach prawnych,

- konsolidacja informacji o stanie i ochronie środowiska (obecnie są one w posiadaniu różnych podmiotów – WIOŚ, Urząd Marszałkowski, Starostwo Powiatowe, Urzędy Gmin, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny i inne),
- wzmocnienie (finansowe, merytoryczne, sprzętowe, kadrowe) funkcji kontrolnej służb ochrony środowiska,
- prowadzenie cyklicznych działań edukacyjnych dla społeczeństwa.

W prognozie przeanalizowano oddziaływanie inwestycji na etapie budowy, eksploatacji i ewentualnej likwidacji na następujące czynniki:

- Różnorodność biologiczną;
- Ludzi;
- Zwierzeta;
- Rośliny;
- Wodę;
- Powietrze;
- Powierzchnię ziemi;
- Krajobraz;
- Klimat;
- Zasoby naturalne;
- Zabytki;
- Dobra materialne.

Analiza całości zebranych materiałów pozwoliła stwierdzić iż korzyści wynikające z realizacji zapisów zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla gminy Stąporków na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 przewyższą znacząco możliwe do zaistnienia negatywne oddziaływania.

Podsumowując, można stwierdzić, iż zdecydowana większość zaproponowanych celów i zadań będzie miała dodatni wpływ na środowisko i ludzi. Zakładając, że zostaną one wcielone w życie, powinny wpłynąć pozytywnie na aktualny stan środowiska gminy Stąporków.

14.Literatura

Akty prawne:

- ✓ Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (ze zm.).
- ✓ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa.
- ✓ Dyrektywa 2000/60/WE Rady i Parlamentu Europejskiego z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej – Ramowa Dyrektywa Wodna .
- ✓ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2007/60/WE z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim – Dyrektywa Powodziowa.
- ✓ Konwencja o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym (Dz.U. 1999 nr 96 poz. 1110) – załącznik I.
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 listopada 2011 roku w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych (Dz. U. z 2011r., nr 258, poz. 1549).
- ✓ Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 469 ze zm.).
- ✓ Ustawa z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2016r., 353 ze zm.).
- ✓ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 roku (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1651 ze zm.).
- ✓ Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 listopada 2013r. zmieniające rozporządzenie w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. 2013, poz. 1302).
- ✓ Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły. M.P. 2011 r. Nr 49 poz. 549.

Pozostała literatura i materiały:

- Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985 – 2004. Sikora A. (red.), 2007.
- Kondracki J. Geografia regionalna Polski. Warszawa: PWN, 2002,
- Wilk T. (i inni). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce (Important Bird Areas of international importance in Poland), OTOP, Marki.

Strony internetowe:

- Geoportal: www.geoportal.gov.pl
- Geoportal KZGW: <http://geoportal.kzgw.gov.pl/gptkzgw/catalog/main/home.page>
- Geoserwis: www.geoserwis.gdos.gov.pl
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Kielcach. Formy ochrony przyrody. <http://kielce.rdos.gov.pl/formy-ochrony-przyrody>
- Atlas płazów i gadów IOP PAN Kraków, <http://www.iop.krakow.pl/PlazyGady/gatunki>
- Atlas ssaków Polski, IOP PAN Kraków, <http://www.iop.krakow.pl/ssaki/>

15.Spis tabel i rysunków

Tabela 1. Wykaz istotnych cieków znajdujących się w gminie Stąporków	11
Tabela 2. Dane na temat zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w ciągu roku w przeliczeniu na 1 mieszkańca Gminy Stąporków (dane GUS stan na lata 2010- 2014 r.).....	14
Tabela 3. Komunalne ujęcia wód podziemnych na obszarze gminy Stąporków	14
Tabela 4 Zestawienie złóż kopalin występujących na terenie gminy Stąporków	17
Tabela 5 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: WIOŚ w Kielcach)	18
Tabela 6 Klasy dla strefy świętokrzyskiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin– klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C) (Źródło: WIOŚ w Kielcach)	18
Tabela 7 Problemy ochrony środowiska w związku z występowaniem ustawowych form ochrony przyrody	35

Rysunek 1 Położenie gminy Stąporków na tle granic Państwa (Źródło: dane GIS).....	7
Rysunek 2 Położenie gminy Stąporków na tle granic województwa Świętokrzyskiego (Źródło: dane GIS)	8
Rysunek 3 Położenie gminy Stąporków na tle granic powiatu (Źródło: dane GIS)	8
Rysunek 4 Mezoregiony wg. Kondrackiego na tle granicy gminy Stąporków.....	10
Rysunek 5 Lokalizacja największych rzek przepływających przez gminę Stąporków.....	12
Rysunek 6 Lokalizacja największych zbiorników znajdujących się w granicach gminy Stąporków	13
Rysunek 7 Lokalizacja gminy Stąporków na tle mapy glebowo- rolniczej.....	15
Rysunek 8 Lokalizacja złóż kopalin na tle granic gminy Stąporków	17
Rysunek 9 Lokalizacja rezerwatów na tle granic gminy Stąporków	23
Rysunek 10 Lokalizacja Parków Krajobrazowych na tle granicy gminy Stąporków	25
Rysunek 11 Lokalizacja Obszarów Chronionego Krajobrazu na tle granic gminy Stąporków	26
Rysunek 12 Lokalizacja obszarów Natura 2000 na tle granic gminy Stąporków.....	31
Rysunek 13 Lokalizacja pomników przyrody na tle granic gminy Stąporków	32
Rysunek 14 Lokalizacja użytków ekologicznych na tle granic gminy Stąporków.....	33